

Årgång 53

Villa & Fritid

Nr 1 2020

Sköt om din värmeanläggning

Ekonomiskt med
solceller

Sten i trädgården

Tips & Goda råd

Glad Påsk
önskar
Villa & Fritid

30 m² ATTEFALLSHUSEN
blir ännu större

KREATÖR: BENGT CARLSTEN

SÅ SKYDDAR DU HUSET MOT **ÖVERSVÄMNING**

BILD: PIXABAY

STRÖMLÖST?

Ha detta hemma

Checklista från energimyndigheten

Belysning

- ☐ Ficklampa
- ☐ Batterier
- ☐ Stearinljus/värmeljus
- ☐ Lyktor och lampolja
- ☐ Tändstickor/tändare

Värme

- ☐ Sovsäck
- ☐ Filt
- ☐ Liggunderlag
- ☐ Reservkamin
- ☐ Bränsle till kaminen
- ☐ Isoleringsmaterial
- ☐ Tätningslister

Mat

- ☐ Reservmat för några dygn som kan förvaras utan kyla, exempelvis konserverburkar med varmkorv, ravioli, linser, majs och bönor
- ☐ Reservkök, till exempel ett spritkök

Vatten

- ☐ Dunkar/hinkar
- ☐ Vattenrenare och vattenreningstabletter

Hygien

- ☐ Hygienartiklar
- ☐ Husapotek
- ☐ Vättservetter och handsprit
- ☐ Toalettpapper
- ☐ Plastpåsar eller sopsäckar

Information

- ☐ Batteriradio
- ☐ Vevradio
- ☐ Solcellsaddare eller powerbank för mobiltelefon
- ☐ Papperslista med viktiga telefonnummer

SAMMA BATTERI TILL ALLT

BATTERIKIT

Trimmer 115iL och
häcksax 115iHD45
+ batteri BLi10 och laddare QC80

Göteborg: Entreprenadbutiken AB, 031-51 44 50

Göteborg: Göteborgs Skog & Trädgård AB, 031-68 38 80

Kungsbacka: Dennis maskin, 0300-519 20

Villa & Fritid

DALÄN 335, 446 95 ÄLVÄNGEN | TEL 070-607 31 11 HEMSIDA WWW.VILLAFRITID.SE | E-POST INFO@VILLAFRITID.SE

ANSVARIG UTGIVARE STEFAN MATTSSON PRODUKTIONSANSVARIG STEFAN MATTSSON REDAKTION JAN-ERIK WEINITZ, LARS BÄRTÅS, STEFAN MATTSSON, ELNA SIRKKA, MARITA ÅMAN, LOUISE ABRAHAMSSON

TRYCK V-TAB VIMMERBY DISTRIBUTION POSTNORD | FÖR EVENTUELLA FEL I EN ANNONS SVARAR VILLA&FRITID MED HÖGST ANNONSKOSTNADEN ELLER NYTT INFÖRANDE I NÄSTKOMMANDE NUMMER. ÅSIKTER FRAMFÖRDA I

SIGNERADE ARTIKLAR ÄR FÖRFATTARNAS EGNA OCH BEHÖVER INTE SAMMANFALLA MED TIDNINGENS.

– HUGGET I STEN SEDAN 1939 –

FÖNSTER- &
KÖKSBÄNKAR

OFFERDALS
SKIFFER

BOHUS-
GRANIT

MARKSTEN

EN RIKTIG STENHUGGARE

Vi kan allt från marksten
och köksbänkar till
fasader och gravstenar.

Tel 0300-180 25

Nyhet!

Högpressterande CTC GSi 8 - den perfekta utbytespumpen!

Nu lanserar vi CTC GSi 8 – en varvtalsstyrd högpressterande bergvärmepump som automatiskt anpassar sig efter ditt befintliga borrhål. CTC GSi 8 är utrustad med EnergyFlex och förberedd för framtiden oavsett om du väljer solenergi, vedpanna eller någon annan energikälla.

Dessutom har CTC EcoAir 600M-serien fått ny teknik, ny design och en mycket låg ljudnivå som gör serien till några av Sveriges bästa luft/vattenvärmepumpar.

Läs mer om våra nya värmepumpar på ctc.se

GÖTEBORG: RADIATOR VVS AB, TEL. 031-24 57 77, HAKAN.KOVACS@RADIATORVVS.SE

GÖTEBORG: SKÖLDSBERGS VVS AB, TEL. 0763-23 55 10, PEDER@SKOLDSBERGS.SE

GÖTEBORG: SVENSK VÄRMEKONTROLL AB, TEL. 031-57 29 00, INFO@SVENSKVARMEKONTROLL.SE

KUNGSBACKA: NORDHALLANDS RÖR, TEL. 0702-63 38 82, NORDHALLANDSROR@GMAIL.COM

KUNGSBACKA: SANDÖ RÖR AB, TEL. 0300-206 07, INFO@SANDOROR.SE

LINDOME/MÖLNDAL: LÅNGEDRAGS VVS AB, TEL. 0739-62 53 13, INFO@LANGEDRAGSVVS.SE

VÄSTRA FRÖLUNDA: ENERGI RÅD NORDEN, TEL. 031-760 10 50, INFO@ENERGIRAD.NET

SÅ SKYDDAR DU HUSET MOT ÖVERSVÄMNING

Stora regnmängder och skyfall utgör en risk för många villaägare som råkar bo på "fel plats". Men med rätt åtgärder kan du förebygga kostsamma vattenskador. Här tipsar vi om vad du kan göra.

TEXT: LARS BÄRTÅS

Det har varit en mild och snöfattig vinter på Västkusten. Däremot har det regnat rikligt och under vissa perioder så kraftigt att många villaägare fått problem med översvämningar i källare och husgrunder.

– Det har varit ovanligt höga nivåer i vattendragen runtom i Göteborgs och Bohus län, men de största problemen vi sett är relaterade till de plötsliga skyfallsregn som blivit vanligare på senare tid. Problemen märks inte minst i låglänta stadsdelar där ledningsnätet inte klarar att ta hand om stora vattenmängder på kort tid, säger Dan Ove Andréasson, skadeförebyggare på Länsförsäkringar.

UTANFÖR PRIVAT TOMTMARK har kommunen ansvaret att hantera avrinning av nederbörd, så kallat dagvatten. För att skydda stadsbebyggelsen anläggs idag ofta alternativa dagvattensystem, till exempel grönytor, diken och dammar som kan avlasta ledningsnäten vid skyfall. Samtidigt har man som husägare egna möjligheter att göra åtgärder på tomten och kring huset för att minska risken för vattenskador och översvämning.

– Om du vet att du bor i ett riskfyllt område och tidigare haft problem med översvämning bör du se till att säkra huset. En enkel åtgärd är att kontrollera att hängrännor, stuprör och brunnar inte är igentäppta. Det kan

Placera föremål minst en halvmeter ovanför golvnivån och undvik att ha värdeföremål i riskutsatta områden.

också finnas skäl att behålla grönytor och inte plattsätta allt för stora områden av tomten, eftersom hårdgjorda ytor gör det svårare att bromsa och avleda vattnet.

DET ÄR OCKSÅ VIKTIGT att se över dräneringen och marklutningen kring huset, särskilt om det gått många år sedan arbetet utfördes, framhåller Dan Ove Andréasson.

– Förutom möjligheten att byta ett gammalt dräneringssystem, som ju är ett rätt omfattande projekt, väljer en del husägare att anlägga skydds diken eller sänkor där tomten ligger lågt. Är ni flera grannar som bor i ett riskut-

satt område kan ni fundera på gemensamma åtgärder och ta kontakt med kommunen, som eventuellt kan bistå med hjälp.

OM DU SKULLE RÅKA UT FÖR EN ÖVERSVÄMNING i din källare brukar i regel hemförsäkringen täcka huvuddelen av kostnaderna. Det jobbigaste är saneringsarbetet som kan ta lång tid att färdigställa.

– Som förebyggande åtgärd bör du se över förrådsutrymmen och förvaringen i källaren. Placera föremålen minst en halvmeter ovanför golvnivån och undvik att ha värdeföremål i riskutsatta områden.

VI SÄLJER, INSTALLERAR OCH SERVERAR

- VATTENFILTER
- PUMPAR
- TRYCKKÄRL

mix
na

Tel. 0733-86 13 52

MIXANA AB | anders@mixana.se

Brodalsv. 7 Hus Y | 433 38 PARTILLE

www.bravavattenrening.se

BRAVA
vattenrening

Dammsugaren
.se

Dammsugaren.se • Tel. 031-650300 • E-Mail info@dammsugaren.se
Aröds Industriväg 76, 42243 Hisingsbacka
Öppettider: Mån-torsd 09.00-18.00 • Fre 09.00-16.30
Lördagar: stängt

PROFFS PÅ CENTRALDAMMSUGARE!
MED MARKNADENS MEST KOMPLETTA
UTBUD AV CENTRALDAMMSUGARE

Vi har reservdelar till
alla märken och utför
även reparationer

allaway **Nilfisk** **CANVAC** **BEAM** **HUSKY**

DAN OVE ANDERSSONS VÄRDEFULLA RÅD

Dan Ove Andréasson, skadeförebyggare på Länsförsäkringar

HUR DU FÖREBYGGER ÖVERSVÄMNING

1 Kontrollera dräneringen kring husgrunden, samt markens lutning mot grunden. Mycket fukt i källaren är ett tecken på bristfällig dränering. Marklutningen från huset bör vara minst 1 :20, 3 meter ut.

2 Rensa dina hängrännor, stuprör och dagvattenbrunnar.

3 Samla upp regnvattnet. Placera en regnvattensamlare vid stupröret, eller led bort vattnet till en rabatt, gräsyta eller stenkista. Använd till exempel rännalsplattor eller självutrullande slang.

Obs! Led aldrig ner vattnet till kommunens dagvattennät! När du låter vattnet rinna ut i trädgården istället för ner i dagvattenledningarna hjälper du till att minska risken för källaröversvämning, både hos dig själv och andra.

4 Bevara grönytor. Gräs och växter har en bra förmåga att suga upp vatten. Föredrar du hård mark kan du använda grus, armerat gräs eller plattor med öppna fogar.

5 Källarfönster. Kontrollera att alla källarfönster är täta så att inget vatten kan rinna in den vägen.

6 Källartrappa. Ett tak som skydd över källartrappan hindrar regnvatten från att rinna direkt ner till källaren.

7 Kontrollera golvbrunnar. Golvbrunnar kan ställa till problem vid översvämning. Överväg att installera ett bakvattenstopp (back trap) som hindrar avloppsvatten från att rinna in i golvbrunnen.

8 Dräneringspump. Det säkraste sättet att undvika att dagvatten tränger upp i dräneringsledningarna runt huset är att pumpa bort vattnet.

9 Se över förvaringen i källarutrymmena och placera föremål på säkert avstånd från golvet.

10 Håll koll på SMHI:s väderrapporter och varningar. Vid annalkande oväder kan det vara lämpligt att flytta viktiga saker från källaren.

OM DU DRABBAS

1 Bryt strömmen eftersom vattnet kan vara strömförande.

2 Försök avleda vattnet genom att göra ett enkelt dike.

3 Täta ventiler och andra öppningar.

4 Om vattnet kommer in via golvbrunnarna - tryck in en filt eller handduk i brunnen och lägg en rejäl tyngd på minst tio kilo ovanpå.

5 Torka, pumpa eller ös ut vatten så fort som möjligt.

6 Kontakta Räddningstjänsten på larmnumret 112 om läget blir för besvärligt.

7 Dokumentera skadorna efter översvämningen, ta foto eller filma.

8 Anmäl skadan till ditt försäkringsbolag. Undvik att slänga föremål innan du fått besked.

9 Tänk på hygien. Var noga med att tvätta dig och göra rent allt som varit i kontakt med översvämmat vatten.

10 Anmäl översvämningen till VA-bolaget i din kommun.

Källor: Länsförsäkringar, VA SYD, SMHI

**Trånås
supermodell.
GEO 500**

**IVT
VÄRMEPUMPAR**

KUNGSBACKA: IVT Center Kungsbacka
Borgås Gårdsväg 1. 0300-43 42 44
www.ivt-kungsbacka.se

KUNGÄLV: Ytterby Rör AB
Truckgatan 2. 0303-921 45. www.ytterbyror.se

Nyhet!

Vår allra bästa utomhusfärg

VÄGG: JOTUN 1105 **VILLAVIT**
 DETALJER: JOTUN 1105 **VILLAVIT**
 TERRASS: JOTUN 90029 **NATURLIGT SILVERGRÅ**

Den patentsökta teknologin i DEMIDEKK Infinity är ett helt nytt sätt att göra färg på och ger överlägsen kulör- och glanshållbarhet.

**Demidekkare målar gärna.
 Men inte så ofta.**

Långedragssv. 102. Västra Frölunda
 031-29 95 01
www.fargspecialisten.se

KINDSTRANDS

Första Långgatan 1. Göteborg
 031-14 04 70
jarntorget@jhuset.se

Lasse's
 Färg & Tapeter
 Båtsmanstorp

Askims Kyrkväg 46. Askim
 031-45 11 34
www.lassesfarg.nu

**happy
 homes**
 MÖLNDAL

Argongatan 3. Mölndal.
 031-87 67 00
www.happyhomes.se/molndal

MOSSA PÅ TAKET?

Kontakta oss för fri offert!

FLODA TAKVÅRD AB

TAKVÅRD FASADVÅRD STENVÅRD FASADTVÄTT TAKSÄKERHET

robert@flodatakvard.se | www.flodatakvard.se
0707-367421 | Besöksadress: Brodalsvägen 9D, Partille

Hur mår din värmepump?

Service och
reservdelar.

Jour dygnet runt.

031-500 120

Vi gör din värmepump ännu bättre.

En värmepumpsservice är minst lika viktig som en service av din bil. Vi kontrollerar att allt fungerar som det ska. Vi byter ut de delar som är slitna och rengör filtren. Och självklart optimerar vi värmepumpens inställningar så att den värmer upp ditt hus så effektivt som möjligt. Regelbunden service gör att du sänker dina värmekostnader samtidigt som du minskar risken för driftstopp. Kontakta oss, så hjälper vi dig – oavsett vilket fabrikat du har.

www.ivt.se

GÖTEBORGS EL&RÖRJOUR

031-500 120 • info@500120.com • www.500120.com

Aröds Industriväg 28, 422 43 Hisings Backa

Vi kan eldstäder

VÄLKOMNA IN I VÄRMEN

**INSTALLERAT
OCH KLART!**
Vi är med. Hela vägen.

ÅRETS KAMIN **A+**
CONTURA 810
PRIS FR 15 900 :-
Delbetala 743:-/ mån

Contura

A+

TERMA TECH TT21RS

PRIS FR 18 490 :-
Delbetala 855:-/ mån

A+

NORDPEIS MONACO HÖG

PRIS FR 49 500 :-
Delbetala 2204:-/ mån

Eldabutiken Göteborg Centrum Marieholmsgatan 1 | tel 031-707 30 20
Skorstenspojkar Ekenleden 13 A | tel 031-27 0118

Aktuella öppettider hittar du på vår webb:
www.eldabutiken.se

ATTEFALLSHUSEN

blev ännu större 1:a mars

Nu blir attefallshusen ännu större, åtminstone vissa av dem. Detta är vad som gäller nu.

Du som har ett en- eller tvåbostadshus på tomten får nu, förutom friggebod på högst 15 m², även uppföra attefallshus utan bygglov. Innan du börjar bygga måste du göra en anmälan till byggnadsnämnden och få ett startbesked.

STORLEK PÅ ETT ATTEFALLSHUS

Attefallshus får uppföras i bostadshusets omedelbara närhet. Den högsta höjden från mark till taknock får vara 4,0 meter. Huset kan användas antingen som en självständig bostad (**komplementbostadshus**) både som fritidsbostad och permanentbostad. Eller som exempelvis förråd, gäststuga, växthus eller garage (**komplementbyggnad**).

Kontakta byggnadsnämnden i din kommun för bygganmälan och för att få klara besked på vad som gäller för ditt bygg.

Hur stort du får bygga beror på vad du ska använda ditt attefallshus till. Om du ska använda huset som en komplementbyggnad får det inte överstiga **25 m² tillsammans** med andra attefallshus som du har byggt på tomten.

Om du ska använda huset som ett komplementbostadshus får det **tillsammans** med andra attefallshus som du har på tomten högst uppgå till **30 m²**.

BYGGER DU NÄRMARE TOMTGRÄNSEN ÄN 4,5 METER krävs berörda grannars medgivande. Det krävs tillstånd enligt miljöbalken inom strandskyddsområde, det vill säga normalt 100 meter från hav, sjö och vattendrag.

Nära allmän väg och järnvägsområde finns särskilda regler. Kontakta byggnadsnämnden i din kommun om du är osäker på vad som gäller i ditt fall.

Källa: Boverket

Evighetsmaskinen

EXCELLENT™

En av våra bästsäljare med ett enastående klippresultat. Klippos helgjutna aluminiumkäpa som aldrig rostar. Med eller utan framhjulsdraft. Briggs & Stratton eller Hondamotor. Kan även fås med elstart.

CHAMPION™

För små och medelstora gräsmattor. Låg vikt, perfekt balans, extremt lättkörd. Funktioner för att du ska få perfekt resultat vid olika klipptillfällen. Briggs & Strattonmotor.

Göteborg: Entreprenadbutiken AB, 031-51 44 50
Göteborg: Göteborgs Skog & Trädgård AB, 031-68 38 80
Kungälv: Kungälv's Skog & Trädgård AB, 0303-183 00
Kungsbacka: Dennis maskin, 0300-519 20

KLIPPO
 WWW.KLIPO.SE

Tre sätt att göra elräkningen billigare.

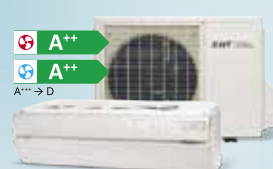
IVT NORDIC INVERTER PR-N

Anpassad för mellanstora och mindre hus. Inverterstyrningen innebär att värmeproduktionen anpassas automatiskt efter behovet.

IVT NORDIC INVERTER SILVERLINE

Designad för moderna hem, och nordiska vintrar. Sänker dina värmekostnader med upp till 50 procent. WiFi-styrning ingår.

IVT NORDIC INVERTER THR-N

Så effektiv att den belönats med högsta energiklass, A+++. Passar särskilt bra i större villor. WiFi-styrning ingår.

Vi älskar värmepumpar. Så att du kan älska annat.

www.ivt.se

KUNGSBACKA: IVT Center Kungsbacka
 Borgås Gårdsväg 1. 0300-43 42 44. www.ivt-kungsbacka.se
KUNGÄLV: Ytterby Rör AB
 Truckgatan 2. 0303-921 45. www.ytterbyror.se

IVT
 VÄRMEPUMPAR

GRÄSMATTA PÅ RULLE

Snabbt klar att använda, tät och
jämn utan ogräs. Fint direkt!

VEDUMSGRÄS
www.vedumsgras.se

Telefon 0512 - 40470

info@vedumsgras.se

magrab
krossprodukter AB

DEKORSTEN

www.magrabkross.se

0513-659 310

info@magrabkross.se

Ditt självklara val när det gäller markprodukter

Stort sortiment av marksten, natursten, mursten, dekorsten,
gräs, belysning, sand & grus, VA material, tillbehör m.m. m.m.

GO
GÅRDA JOHAN

Entreprenadv. 1, Göteborg. Tel: 031-55 92 00. www.gardajohan.se

SKÖT OM DIN VÄRMEANLÄGGNING

En värmepump kräver lite skötsel – i jämförelse med pellets, ved eller uppvärmning med olja.

Men det finns några saker som kan vara bra att tänka på och som gör din anläggning både effektivare och mer driftsäker.

- **RENGÖR LUFTFILTRET** (varannan månad).

Ett rent luftfilter är en förutsättning för att värmepumpen ska fungera bättre. Ta loss filtret och skölj det i ljummet vatten och milt rengöringsmedel, typ diskmedel. Vissa typer ska kvitteras på displayen efter rengöringen av filtret.

- **RENGÖR TAK- ELLER VÄGGVENTILER** (två gånger per år)

Dra försiktigt ut ventilen. Tvätta i milt diskmedel utan att ändra inställningen. Låt torka och sätt tillbaka. När anläggningen startas upp får varje ventil sin individuella inställning. Rengör därför en ventil i taget, så att olika ventiler inte blandas ihop.

- **RENGÖR SLANGAR OCH SPILLVATTENKOPP SAMT KONTROLLERA SÄKERHETS-VENTILEN** (två gånger per år).

Tvätta slangarna och spillvattenkoppen med ljummet vatten och bakteriedödande medel för att få bort smuts och alger.

Skölj ur och kontrollera att vattnet rinner undan genom slangarna. Kontrollera

även säkerhetsventilen genom att vrida på rattarna. Se till att några droppar vatten kommer ut i slangarna för att säkerställa att säkerhetsventilen ej är blockerad.

- **KONTROLLERA MANOMETERN I KOPPLINGSUTRYMMET** (två gånger per år).

Detta är speciellt viktigt på hösten när anläggningen startas upp. Manometern för värmevatten ska stå på 0,5 - 1,5 bar. Om trycket är lägre än 0,5 bar, bör du fylla på vatten till ca 1,0 bar. Öppna påfyllningskranen för att fylla på vatten.

- **SKYDDSANOD**

I varmvattenberedarens topp, under isoleringen, sitter som standard en elanod. Dess uppgift är att förhindra korrosion. Beredaren måste vara fylld med vatten för att anoden ska fungera. På ellådan finns ofta en diodlampa, som visar grönt eller rött sken. Grönt sken indikerar att anoden är i drift och fungerar normalt.

Vid större varmvattenuttag (t.ex. vid bad) kan diodlampan indikera rött sken under en kortare period utan att något fel föreligger. Om rött sken visas längre tid än 10 timmar betyder det att ett fel uppstått på anoden och att service ska tillkallas.

- **GLÖM INTE ATT SERVA DIN VÄRMEPUMP.**

Med jämna mellanrum är det också bra att göra en service på din värmepump. Då byter serviceteknikern ut de delar

som är slitna, rengör filtren och optimerar värmepumpens inställningar så att den värmer ditt hus så effektivt som möjligt. Källa: IVT

Vissa typer av anläggningar, som exempelvis Luft/Luft värmepump, har inte vatten så några av punkterna gäller inte dessa.

VÄRMEANLÄGGNINGAR MED EN UTEDEL

ÄVEN UTEDELEN MÅSTE SKÖTAS OM. Avlägsna löv eller annat nedfall som kan ha hamnat på värmepumpen eller vid luftinsläppet.

Torka av plast- och plåtdelarna med en fuktig trasa för att avlägsna pollen och annan smuts. Kolla att det är rent under värmepumpen, vid dräneringshålen, så att kondensvätskan kan komma ut ur värmepumpssystemet. Var varsam med

lamellerna på värmepumpens baksida under rengöringen.

Lys med en ficklampa inuti värmepumpsaggregatet för att se om det ansamlats smuts. Spola av lamellerna försiktigt. Vid stora smutsansamlingar är det bäst att låta en fackman utföra rengöringen.

Kontrollera att avrinningen under utomhusdelen leds bort på ett säkert sätt, så att

vatten inte rinner in mot grunden. Under vintertid bör du se till att avrinningen inte orsakar en riskabel "isbacke" invid huset.

Källa: Göteborgs El och Rörjour

Fem lokala bygghandlare med stora resurser!

Hos oss hittar du kvalitet – kunskap – service. Här får du råd och hjälp.

Vi bryr oss om slutresultatet på ditt byggprojekt och därav vårt kundlöfte – Vi får bygget att snurra!

VI FÅR
BYGGET ATT
SNURRA

Visa att du är på topp!

Stor sortering
flaggor och vimplar!

**Vårpriser
på fasadset!**

Flagmore

Ej lagervara på Kode Trä.

SNYGGT OCH TRYGGT!

Med Benders takpannor och marksortiment går det lättare än någonsin för dig att förädla ditt hus och din tomt. Markstenarna är fler än någonsin – många av dem kan du få i olika format på samma pall, för ett extra personligt uttryck. Benders vet hur man gör betongtakpannor som är lika starka som de är snygga. Därför får du hela 30 års garanti när du köper ett komplett Benderstak! Läs mer om garantin och låt dig inspireras på vår hemsida **benders.se** – ta sedan raka vägen till din återförsäljare!

TRETTIOÅR
TAKGARANTI

Lindab | vi förenklar byggandet

Lindab Takavvattning

Lindabs system för takavvattning är marknadens mest omfattande och beprövade takavvattningsprogram. Det monteras snabbt och enkelt utan fogmassa eller specialverktyg och med ett brett kulörprogram ger det dig maximal valfrihet och alla möjligheter till en perfekt lösning.

Läs mer på www.lindab.se

BYGGA NYTT ELLER RENOVERA?

HUNTONIT ÄR STÖRST PÅ FÄRDIG-
MÅLADE TAK- OCH VÄGGSKIVOR

HUNTONIT
huntonit.se

ASTMA- OG
ALLERGIFORBUNDET

Lokala avikelser i sortiment och lagerhållning kan förekomma.

August Barks gata 24
Västra Frölunda
Tel 031-45 08 50

Hedsvägen 2
Kode
Tel 0303-500 30

Byggmästaregatan 3
Kungälv Tel 0303-625 00
Älvängen Tel 0303-39 10 00

Kärrlyckegatan 26
Göteborg
Tel 031-54 20 60

LÅT DIG INSPIRERA

Hitta DITT DRÖMHUS på Husknuten

ÄLVSBYHUS

2000
2019

SVERIGES STÖRSTA HUSTILLVERKARE
NR 1

Störst i Sverige 20 år i följd!

För 20:e året i rad har vi utsetts till Sveriges största småhustillverkare. Men vårt mål har aldrig varit att vara störst. Vår ambition har varit, och är fortfarande, att ge så många som möjligt chansen att köpa ett hus. Att hjälpa dem att skapa ett hem. En plats att utgå från. Återhämta sig på. Och växa med. **Ett hem för alla familjer - hur de än ser ut.**

VårgårdaHus®

BESTÄLL VÅR
KATALOG!
Helt gratis!

3 STILAR - 60 HUSMODELLER - 1000 MÖJLIGHETER

Förverkliga husdrömmen

Välkommen att besöka vårt visningshus Kungshus Hasselösund på Husknuten. Huset har en stilig sekelskiftesarkitektur och är inrett och stylat av inredningsdesignern Emma Fischer. Vi ses på visningstomt 110.

ANEBYHUSGRUPPEN

I årets huskollektion för LB Optimal hittar du 4 st nya husmodeller, bl a LB Optimal 173 - ett smakfullt 1-planshus i vinkel med gott om plats för både fester och vardagsliv. Vi har även vässat konceptet ytterligare och utökat våra attraktiva tillval i vår utrustningsstandard.

Välkommen till vårt visningshus på Husknuten eller ring så berättar vi mer!

Maria Wiberg, 0706 66 20 47
Mikael Nilsson, 0732 68 68 86

#lbhus | info@lbhus.se | lbhus.se

LB-HUS
Optimal living®

ERAS

Hos oss kan du vandra runt i 32 fullt möblerade visningshus från Sveriges ledande husleverantörer!

Subline

Arkitektur på ett nytt, lekfullt sätt

Besök oss på tomt 18 på Husknuten, ring 031-490030 eller läs mer på www.gotenehus.se/subline

Välkommen!

Götenehus

LIVETS VIKTIGASTE PLATS

Beställ vår nya villakatalog!

www.vastkustvillan.se

Väst kust Villan har byggt hus sedan 1932, vi har med andra ord haft lång tid på oss att utveckla den spetskompetens som krävs för att skapa boenden i toppklass.

Hör av dig till oss så hjälper vi dig att bygga ditt nya hem, livets viktigaste plats. Tel. 031-45 40 15 eller 031-47 19 28.

Väst kust Villan

-Våra hus är som våra kunder, alla olika!

UTSIKTEN 110

Fritidshus med fantastiska vyer

Besök oss på tomt 113 på Husknuten, ring 031-490030 eller läs mer på www.varsasvillan.se/utsikten-110

Välkommen!

Värsås Villan

Bygg med
totalentreprenad.
Nykelfärdigt
på riktigt!

Läs mer på
dalatrahus.se

info@dalatrahus.se

Dala Trähus

LYCKAS MED DINA PENSÉER

Penséer är mycket köldtåliga. Ibland påstås det att man måste vänta med plantering tills det även är plusgrader på natten, men det stämmer inte. Alla penséer klarar frostnätter med några minusgrader. Har penséerna blivit utsatta för frost ser de lite ledsna ut och slokar, men de sträcker på sig igen så fort det blir plusgrader.

- Använd en planteringsjord av bra kvalitet vid utplantering. Har du gamla växter och jord kvar i kukan där penséerna ska planteras kan du eventuellt spara lite av jorden i botten av kukan.
- Placera helst penséerna i sol till halvkugga eftersom penséer som står i skugga blommar sämre och blomorna håller inte lika länge.
- Vattna penséerna regelbundet! Om du planterar penséerna i småkrukor torkar de lätt en solig dag. Ställ då gärna kukan på ett djupt fat som kan hålla extra vatten. Penséer som vattnas med svag näringslösning fortsätter att blomma långt in på sommaren.
- Genom att putsa bort vissna blommor genererar penséerna nya blommor och på så sätt förlängs blomningstiden. / Källa: Blomsterfrämjandet

NOMINERADE TILL ÅRETS TRÄDGÅRDSPRODUKT 2020

LIVSKRAFTIGT GRÄS

Turfline Turbo No 1 är en helt ny gräsprodukt på marknaden. Fördelar är att det är resistent mot hundkiss en annan fördel som kommer underlätta vardagen

för många gräsmatteägare är att gräset klarar bevattning med bräckt vatten.

Denna gräsfröblandning gror redan vid 4 graders jordtemperatur, vilket innebär att gräset kan konkurrera med ogräset på allvar.

/ turfline.se

SPARA PÅ RYGGEN

Skotta ergonomiskt. Skopa upp i ena änden töm i andra.

Skyfflalette är ergonomiskt utformad så att vridningen av överkroppen (speciellt ryggen) i sidled begränsas och minskar i jämförelse med arbete med en vanlig skyffel.

Den används främst för granulära material så som grus, sand, täckbark, pellets, foder, spannmål mm.

Används med fördel vid skyffling från högar, säckar, släpkärror till skottkärra.

Utformningen gör det också lätt att fylla sandspridare, spänner, säckar och hålör med material.

/ skyfflalette.se

Ditt självklara val när det gäller markprodukter

Stort sortiment av marksten, natursten, mursten, dekorsten, gräs, belysning, sand & grus, VA material, tillbehör m.m. m.m.

GO
GÅRDA JOHAN

ETT MODERNT VINKELHUS UTAN KORRIDORER

I vår reportageserie om permanenta utställare på Husknuten i Frölunda har turen nu kommit till Vårgårdahus. Välkommen att besöka Vårgårdahus visningshus Villa Sandvik.

I höstas blev Vårgårdahus nya visningshus Villa Sandvik 2.0 på Husknuten klart. Huset är en moderniserad variant av husmodell Sandvik.

MED VILLA SANDVIK får man ett modernt vinkelhus som helt saknar korridorer. Boytan utnyttjas därmed effektivt och planlösningen är både annorlunda och trivsamt.

VARDAGSRUMMET har sluttande inertak med plats för många gäster. Vardagsrummet ansluter till köket, som har en praktisk köksö.

Vårgårdahus Villa Sandvik är ett av det senaste tillskotten på Husknuten.

HUSET BJUDER PÅ AVSKILDHET med två sovavdelningar, en för föräldrar och en för ungdomar och barn.

GENOMGÅENDE TEMA för huset är minimalistiskt, funktionellt och kaxigt! De stora fönstren och ryggåstaket i vardagsrummet är helt magiska och köket är verkligen husets hjärta och samlingsplats.

FAKTA OM HUSMODELLEN SANDVIK 2.0

Hustyp: 1-planshus

Antal rum: 5

Antal sovrum: 3-4 st

Boyta: 156,6 m²

Byggyta: 181,5 m²

Läs mer om huset på
www.vargardahus.se

SOLCELLER En lönsam investering

- Statligt solcellsstöd finns för privatpersoner och företag
- Online planeringsunderlag - kostnadsfri offert
- Vi kan både on/off-grid samt hybrid med lagring
- Fritidshus m.m. utan elnät - Vi har lösningarna
- Enbart kvalitéprodukter med långa garantitider
- Alltid personlig service och rådgivning
- Skräddarsytt efter behov och förutsättningar
- Vi är certifierade och gör installationer själva

www.nordhenergy.se

Tel: 0735-54 10 10

SKAPA EN SNYGG TRÄDGÅRD MED INSLAG AV STEN

Ska du anlita ett proffs för stensättningen, plattläggningen eller muren i trädgården? Oavsett om trädgårdsprojektet är litet eller stort, strävar alla efter ett snyggt och hållbart slutresultat.

En bra väg för att nå dit är att låta ett proffs göra jobbet. Det gäller inte minst om du är osäker på själva hantverket eller har svårt att få tiden att räcka till. Förutom att arbetet blir fackmannamässigt utfört, kan en kunnig anläggare fungera som bollplank vid exempelvis val av olika plattor eller sten.

Etagér, kurvor och olika stenmaterial blir ett snyggt blickfång.

TÄNK EFTER FÖRST

1. Börja med att göra en enkel skiss över ytan som du ska göra i ordning. Det behöver absolut inte vara några exakta mått, utan mer en bild över vad som ska göras och på vilken yta. Då är det lättare att diskutera vidare med den anläggare som du kontaktar.

2. Räkna fram en budget

Alla projekt har sina förutsättningar, men grovt räknat brukar materialet utgöra en fjärdedel. De tre resterande fjärdedelarna

är schaktning och läggning samt återfyllning och grusmaterial. Väljer du en dyrare platta så blir det däremot en större andel av kostnaden, eftersom det sällan blir mer jobb med en sådan platta. Natursten har ett högre pris, men håller längre och blir bara snyggare med åren.

3. Var alltid noggrann när du ska jämföra offerter, kolla att priset du får gäller samma arbete! Vad som ingår kan skilja sig från olika anläggare, exempelvis asfaltering utanför en mur, matjord vid plattor, hyra av maskiner mm.

UNDVIK FALLGROPAR

Den kanske största vinsten med att anlita en anläggare är förarbetet. Är det inte utfört på rätt sätt spelar det ingen roll hur resten av projektet genomförs. Stenläggningen är inte viktigaste uppgiften, utan det är förarbetet, att det blir rätt schaktat, att materialet är rätt och att exempelvis fiberduk används när det är nödvändigt, allt sådant kan en erfaren anläggare.

Svåraste stenprojekten är murar och trappor, då de svåra att korrigera om fel uppstår. Sätter sig en mur kan det bli att man får börja om från början igen. Börjar du fel med en trappa så att ett trappsteg sedan sätter sig, kommer ofta alla steg att sätta sig.

Solceller Laddboxar - Batterier

”Uppgradera din solanläggning med en laddbox för elbil”

Lagra din
solenergi!

Läs mer på
dt-energi.se

info@dt-energi.se

DT energi

SÄVEKÖKET ERBJUDER ALLT FRÅN DET KLASSISKA HERRGÅRDSKÖKET TILL DET ALLRA SENASTE I KÖKSDSIGN. INREDNINGAR OCH FÖRVARING FÖR KÖK.

Gbg:s Interiörkök AB

Etabl. 1983

Göteborgs Interiörkök AB Asmundstorpsv. 5, (Korsningen Tuvevägen-Norrleden), SÄVE
Öppet mån-tis 9-16, ons-tors 9-18, fre 9-16 samt sista lördagen i månaden.

Tel. 031-96 00 91 • www.gikab.com

VI FRÅGADE MARCUS ASPLUND,
BOAR AB STEN OCH TRÄDGÅRD

HUR LYCKAS MAN MED STENSÄTTNINGEN?

FOTO: BOAR AB STEN OCH TRÄDGÅRD

VAD SKA MAN TÄNKA PÅ FÖR ATT SKAPA EN SNYGG TRÄDGÅRD MED STEN OCH LEVANDE MATERIAL?

- Tänk efter innan så att ni har en genomtänkt plan. Känner ni att detta är övermäktigt, ta hjälp av en designer eller någon annan kunnig. Välj form och intryck och försök sedan hålla er till detta genom hela trädgården. En trädgård skall vara en blandning av funktion, form och drömmar, ta lite lagom av varje så blir det bra.

STENENS FÄRG, TÄNKER MAN MYCKET PÅ DET?

- Absolut, både för att det skall matcha, stämma in tidsmässigt med huset och skötselmässigt. Exempelvis vitt grus har lätt att bli grönt och passar ofta inte in i en sekelskiftes trädgård, men vid ett modernt svart hus där man kan tänka sig att rengöra gruset vartannat år fungerar det bra.

SKA MAN VÄLJA OLIKA STENMATERIAL DÄR DET ÄR SOLIGA RESPEKTIVE SKUGGIGA PARTIER?

- Svårt att svara på, det beror på vad man vill uppnå. En ljus platta i skugga syns bra och blir säkrare vid skymning, men kan bli dominerande. Köp eller låna ett par olika plattor och testa dem, man blir förvånad hur olika plattor uppfattas i olika miljöer.

SER NI MYCKET PÅ OMGIVNINGEN, HUSETS FÄRG, KLIPPOR / STEN SOM FINNS PÅ TOMTEN, DÅ NI PLANERAR VILKEN STEN MAN SKA VÄLJA?

- Självklart försöker vi få optimal stensättning för just din trädgård. För detta behöver vi ta hänsyn till färg och form i trädgården samt även få in kundens önskemål och budget. Idag har vi så mycket natursten och betong att välja på i olika prisklasser så man brukar kunna hitta något som passar alla.

RUNDA FORMER PÅ STENSÄTTNINGAR EX GÅNGAR, RABATTER OSV. VAD BEHÖVER MAN TÄNKA PÅ?

- En rundning kan ju lätt se "fel" ut och även se helt "rätt" ut. Det är väldigt svårt att ge allmänna råd här då det är olika från fall till fall. Men rent allmänt kan man säga att det är bra att använda snöre och sprejfärg (eller vattenslang) så att man kan testa

många gånger vad som ser fint ut innan man bestämmer sig.

Snöre är lätt att använda som passare så radien blir rätt och vattenslang eller spray för att markera gångar. Gå sedan runt dina markeringar och titta från alla håll då en radie kan uppfattas olika beroende på sluttningar osv.

Ta gärna foto på ytan så att din stenleverantör kan ge dig råd.

ÄR ALLA STENTYPER LIKA HÅLLBARA ELLER HAR EN DEL MERA BENÄGENHET ATT SPRICKA?

- Det finns en del natursten och betong som spricker men dessa brukar försvinna snabbt från marknaden. Om man håller sig till leverantörer som har funnits länge i branschen är det väldigt liten risk.

OM MAN VILL HA STENGÅNGAR, SOM MAN KAN GÅ BARFOTA PÅ UNDER SOMMAREN, UTAN ATT BRÄNNA FÖTTERNA VAD VÄLJER MAN DÅ FÖR STEN?

- Självklart blir svart sten varmare än ljus sten. Men med betong och/eller makadam under blir det en större volym att värma och då blir stenarna inte så varma.

Sedan behöver inte värmelagringen vara enbart negativ, det är inte dumt alls att sitta sent på kvällen på en altan som värmer fötterna!

VIKEN YTA PÅ STENEN SKA MAN VÄLJA FÖR ATT UNDVIKA HALKA DÄR MAN GÅR?

- Detta är en riktigt viktig fråga, säkerheten är en faktor vi tänker mycket på och då ännu mer när det gäller trappor och entréer. Man kan med enkelhet bygga en riktigt fin trappa i klinkers men att få denna att inte vara hal på vintern är mycket svårare.

Betong fungerar ok, men den är svårare att rengöra då man inte bör använda högtryck samt att den har en yta som gör att alger trivs. Natursten är det minst halkiga alternativet. Sedan är det ingen nackdel att stenen är finare efter 30 år.

Detta betyder tyvärr att det dyraste materialet är bäst. Jämför man att exempelvis bygga en trappa i tryckt virke och en i granit så är granittrappan intjänad redan efter 15 år, pga att man får byta virke. Dessutom så tillför en fin trappa mycket utseendemässigt, vilket ökar värdet på huset.

PEO JOHANSSONS
FASTIGHETSVÄRDERING AB

Telefon: 0302-151 37

Ansvarsförsäkrade

FASTIGHETSVÄRDERING
BESIKTNINGAR
BYGGTEKNISK RÅDGIVNING
www.peo-vardering.se

NY ALTAN I NATURSTEN

Beklädnad av trappor, skorstenshållar m.m.
Skicka in ritning och mått för offert!

Stenhults AB

www.stenhults.se
info@stenhults.se

Mobil. 0708-66 73 89

SOLPANELER PÅ VILLAN FÖRBÄTTRAR DIN EKONOMI

Redan efter några år kan dina solpaneler gå plus och fortsätter sedan att producera solenergi i många år till med väldigt lite underhåll.

Det finns flera olika faktorer som tillsammans gör det lönsamt att investera i solenergi.

INVESTERINGSBIDRAG

För dig som väljer att investera i solpaneler finns investeringsbidrag att ansöka om hos Länsstyrelsen eller via Boverkets e-tjänst.

BLI MIKROPRODUCENT

När dina solpaneler är installerade och klara för start tecknar du avtal för mikroproduktion med ett elbolag. Det innebär att du säljer den el som du inte använder och vid behov köper du tillbaka elen från elbolaget.

SKATTEREDUKTION

Den som är mikroproducent har rätt till skattereduktion för den el som sålts till elbolag. Skattereduktionen är då 60 öre per kWh (kilowattimme), maxersättning är 18 000 kr

(motsvarar 30 000 kWh). Du kan dock endast få skattereduktion för såld el som motsvarar antalet kWh du köpt av elbolaget. Alltså, om du sålt 5000 kWh, men köpt 4000 kWh, så får du endast skattereduktion för 4000 sålda kWh. I detta exempel blir skattereduktionen 2400 kr (4000 kWh x 0,60 kr).

STABILA ELKOSTNADER

Elpriserna stiger med några procent varje år och det är svårt att förutsäga hur det kommer att se ut i framtiden. Med en egen solcellsanläggning påverkas du inte så mycket av stigande elpriser, utan sparar troligen mer för varje år som går.

ELCERTIFIKAT

Ytterligare en möjlighet att tjäna på din solcellsanläggning är att ansöka om elcertifikat. Detta gäller främst större anläggningar då det inte är så lönsamt för små anläggningar. När anläggningen godkänts av Energimyndigheten öppnas ett konto i Cesarregistret. För varje mWh (=1000 kilowattimmar) du producerar registreras ett elcertifikat, som du sedan kan sälja till ett elbolag på den öppna marknaden.

Du kan läsa mer om elcertifikat på energi-myndigheten.se

**Hälsosamt
inomhus-
klimat.**
VENT 402

Nyhet!

IVT
VÄRMEPUMPAR

KUNGSBACKA: IVT Center Kungsbacka
Borgås Gårdsväg 1. 0300-43 42 44. www.ivt-kungsbacka.se

GÖTEBORG/HISINGSBACKA: Göteborgs El & Rörjour AB
Aröd industriväg 28. 031-500 120. www.500120.com

KUNGÄLV: Göteborgs El & Rörjour AB
Utmarksvägen 18. 031-500 120. www.500120.com

KUNGÄLV: Ytterby Rör AB
Truckgatan 2. 0303-921 45. www.ytterbyror.se

IVT
VÄRMEPUMPAR

Från skiss till färdig trädgård

Vi ser trädgården som en helhet, mjuka och hårda element skall passa samman. Därför har vi designer, stensättare, snickare samt trädgårdsmästare.

Ring oss för kostnadsfri offert, passa på nu i vår så kan vi planera in ert projekt till sommaren.

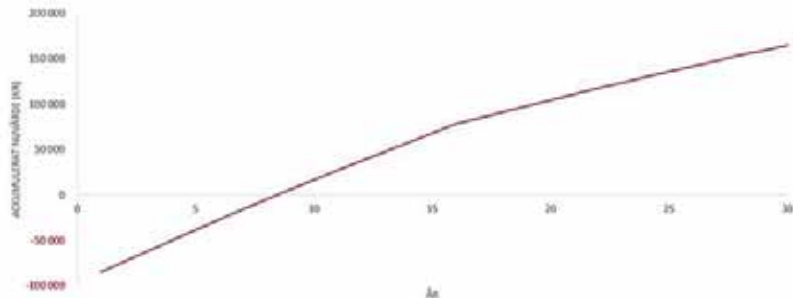
BOAR AB
Sten & trädgård

www.boar.se 0707-230 973

Foto: Anna Weibe Fasth

ÅTERBETALNINGSTID MED INVESTERINGSSTÖD

ÅTERBETALNINGSTID PÅ DINA SOLPANELER

Detta beror naturligtvis på en mängd faktorer, förutom själva investeringskostnaden. Elpriserna varierar, både vad gäller elen du köper och elen du säljer. Skattereduktion och priset på elcertifikat kan också variera. Att investeringsbidraget nu är satt till 20% gör dock att det går ganska fort att komma upp till plus.

EXEMPEL MEDELSTOR SOL-CELLSANLÄGGNING (SE DIAGRAM OVANFÖR):

DT energi har gjort ett exempel baserat på en anläggning på 6,8 kW

innehållande 25 st polykristallina paneler, lika många optimerare, en växelriktare och ett montage-system.

I exemplet säljs 70% av elen som genereras. Detta beror på att det mesta av elen produceras under dagen då man oftast är på arbete och skola. Självklart är exemplet bara ett antagande baserat på hur priserna ser ut just nu, men kan ändå ge en indikation på hur fort det kan gå för en anläggning att betala sig. I exemplet tar det alltså lite mer än åtta år innan anläggningen börjar gå plus.

/ KÄLLA&BILDER: DT ENERGI

KÖP HUS PÅ ÖARNA!

EXKLUSIV VILLA MED HÖGT OCH FINT UTSIKTSLÄGE!

6 500 000 kr eller högstbjudande
Aspelunden 4, Öckerö
Riktigt fin villa med själl! Stora, öppna sällskapsutrymmen med magnifik utsikt över havet. En stor altan sträcker sig runt hela huset med magiska solnedgångar. Onsalavillan byggdes 2007 med smakfull inredning.

Storlek 8 rum och 2 kök Boarea 227 m²
Ägandeform Friköpt, Villa Biarea 36 m² Tomtare 1532 m²

CHARMIGT SKÄRGÅRDSHUS MITT PÅ ÖCKERÖ!

4 495 000 kr eller högstbjudande
Bryggebackavägen 26, Öckerö
Villan byggdes vid sekelskiftet och uppfördes i 1 1/2 plan med källare. Generösa sällskapsutrymmen, ett rejält kök med matplats, separat vardagsrum/matsal med utgång till altanen, tvättstuga, TV-allrum, tre sovrum, två badrum samt stora förrådsutrymmen i källaren.

Storlek 7 rum och kök Boarea 126 m²
Ägandeform Friköpt, Villa Biarea 63 m² Tomtare 766 m²

Jörgen Warberg

Fastighetsmäklare, kontorsägare
070-333 13 10
remax.se/goteborg

RE/MAX
WARBERG & CO

Tänk om naturens energi räcker åt oss alla?

Vår mission är att skapa en mer hållbar framtid genom att hämta energi från lokala naturkällor. Våra produkter förser ditt hem med kyla, värme, ventilation och varmvatten – för ett perfekt inomhusklimat med minimal påverkan på miljön.

NIBE

IT'S IN OUR NATURE

NIBE.SE

Tel: 0300-101 80
www.evsenergi.se
tony@evsenergi.se

Tel: 0709-62 49 73
stigsror@telia.com

N-CENTER

Tel: 031 - 742 35 60
www.n-center.se
info@n-center.se

Tel: 070-729 36 24
www.rortjanstvallda.se
info@rortjanstvallda.se

Tel: 0708-920 219
www.stalletsrör.se
kontoret@stalletsrör.se

BYGGFEL - SOM GJORTS GENOM ÅREN

Genom åren har byggnadsmetoderna förändrats och nu i efterhand kan man konstatera att alla lösningar inte har varit optimala eller utan problem.

Villa & Fritid bad författaren av boken Bygg, Bättre, Billigare, Christer Harrysson, professor i byggt teknik, Örebro universitet, att berätta lite om detta och vad man bör se över och åtgärda.

DET TYPISKA 60-TALSHUSET

är nästan till största delen en enplansvilla med tegelfasad. Grunden var ofta gjuten med betongplatta eller murad källare, men även krypgrund användes flitigt. Olika fasadmaterial kontrasterades mot varandra och taket hade ibland en flack lutning, med dansk inspiration.

Många hus byggdes på krypgrund under 60-talet. En riskkonstruktion, som ofta får problem med mögel, man åtgärdar problemen relativt enkelt och kan få ett välmående hus med olika tekniska åtgärder och i värsta fall kompletterat med krypgrundsavfuktare eller värmekabel.

Det är svårare att åtgärda problem med de plattor på mark och källare (också riskkonstruktioner), som byggdes med invändig isolering på ovansidan.

Ofta byggde man med träreglar mot betongen, som sedan har sugit upp fukt och nu sprider mögel in i huset.

MÅNGA 60-TALS HUS HAR I EFTERHAND

bytt energislag från olja till el eller värmepump. Tilläggsisolering har ofta gjorts av vindsbjälklaget. Sådana förbättringar, försämrar som regel ventilationen, vilket ofta ledde/ leder till problem med fukt. Oljepannan hade den fördelen att den gav mycket värme ifrån sig som torkade upp i pannrummet och källaren samt förbättrade ventilationen.

God ventilation är viktigt eftersom det förekommer en hel del ohälsosamma material i 60-tals huset.

God ventilation är ofta nyckeln till ett hälsosamt hus. Gamla timmerhus var inte alls så täta som dagens hus.

70-TALS HUSEN

Under miljonprogrammet 1965-1975 byggdes mängder med småhus i Sverige. 70-talshusen är det vanligaste huset i vårt land. Husen värms som regel med hjälp av direktverkande el, som ett resultat av oljekrisen och den nya kärnkraftens förmåga att producera mängder med el.

Det är vanligt med fuktproblem i 70-talshus. Vart tredje hus från 70-talets början har problem med mögel och runt vart femte hus från 70-talets slut.

Många hus fick problem med fukt och mögel tidigt på grund av hur husen konstruerades med bland annat, plattor på mark utan isolering under, källare utan utvändigt isolering, träbjälkar och plastmattor direkt mot fuktig betong och läckage genom platta tak.

HUSEN VAR INTE SÄRSKILT VÄLISOLERADE, men 1975 infördes skärpta krav på energihushållning, då började man isolera och täta mera, vilket ledde till försämrad ventilation. Bristande ventilation ledde i sin tur till att husen ofta fick problem med fukt, dålig lukt och kondens på fönstrens insida.

Ytterligare en orsak till fuktproblem i 70-tals hus är att våtrum, dränering och rör har passerat sitt bäst-före-datum och bör ses över. I 70-tals hus förekommer en hel del olika giftiga byggmaterial. Om materialen inte byts ut är det viktigt att ventilationen är mycket bra.

Nya centralenheter i AX- AZ serierna

- 5 steps effektregering
- Trådlös kommunikation med centralenheten
- I- modellerna ansluts till hustekniken-smart home
- Allaway app ger en mängd nyttig information direkt till din mobil eller surfplatta

Smart vridbart väggstativ gör dem kompatibla med alla system på marknaden vid utbyten
AZ 45 i kan anslutas till hustekniken och en mängd nyttig information fås med Allaway appen
För mer info se vår hemsida.

Återförsäljare: K-rauta, Elon och Electrolux Home
Näthandlare: www.dammsugaren.se, www.k-rauta.se, www.bygg hemma.se, www.buildor.se
info@allaway.se www.allaway.se

I BÖRJAN AV 80-TALET

var det fortfarande oljekris och Kalla Kriget pågick för fullt. Husen var gärna enplansvillor med valmat tak och mexitegel, i amerikansk bungalow-stil.

Under 80-talet började man återvinna värme. 80-talshus har därför ofta en frånluftsvärmepump, men till skillnad från dagens frånluftsvärmepumpar som både värmer hela huset och varmvatten, ger 80-talets frånluftsvärmepumpar ofta bara varmvatten

NÄR HUSEN BLEV TÄTARE och mer energisnåla, fungerade inte den tidigare självdragsventilationen. Detta gjorde att man på 80-talet gick över till mekanisk frånluftsventilation, och började ta tillvara på värmen i frånluften med hjälp av en frånluftsvärmepump.

Vid mekanisk frånluftsventilation är det endast luftflödet ut ur huset som kontrolleras, inte luftflödet in. Det är inte alltid ventilationen fungerar optimalt, exempelvis kan det vid blåsig väder komma in för mycket kall luft i huset och då väljer folk att stänga ventilerna helt och därmed kraftigt minska

den viktiga ventilationen.

Det är viktigt är att välja väggventiler (uteluftsdon) med goda luftspredande egenskaper för att undvika drag och kallras. Ett antal hus byggdes även med frånlufts-/tilluftsventilation och ventilationsvärmväxlare, liksom luftvärme. Ofta med liten energibesparing och föroreningar från kanalsystemen.

PLATTORNA ÄR OFTA BÄTTRE ISLERADE, under senare delen av 80-talet, då dessa började isoleras undertill. Mycket vanligt var dock att man inte isolerade under hela plattan, vilket kan ge fuktproblem. Golvvärme blev allt vanligare, men i många hus har problem med fukt uppstått, när golvvärmen stått avstängd under sommaren.

Moderna krypgrunder förekommer också, men drabbas också ofta av fuktproblem, liksom vindar på grund av ökad isolering och mindre uttorkning.

Giftiga material och ämnen förekommer även i 80-talshus, men i mindre utsträckning då det tidigare uppmärksammats i en del skandaler till exempel gällande spånskivor och asbest.

90-TALSHUS

är ofta små och energisnåla, de energisnåla lösningarna var inte helt lyckade. Man glömde ofta att se till helheten och fuktproblem är tyvärr vanligt även i 90-talshus.

En stor anledning är den vanliga lösningen med enstegstätade putsfasader bestående av puts på isolering av cellplast utanpå träregelstommen och luftspalten. En lösning som inte höll fukten ute i den utsträckning som man trodde när det byggdes. Mellan 110 000 och 160 000 lägenheter har uppförts med denna konstruktion, och cirka 20 000 småhus

Golvvärme blev populärt, men i många hus har problem med fukt uppstått, när golvvärmen stått avstängd under sommaren. Dessutom ökar både byggkostnader och energianvändning jämfört med element/radiatorer.

Krypgrunder förekommer och drabbas ofta av fuktproblem, liksom vindar.

Samtidigt är fördelarna med 90-talshuset många; de flesta idealen från 90-talet passar utmärkt även idag.

— Forts sid 22 —

3
ÅRS

**FRI FORDONSSKATT
FRI FÖRSÄKRING
FRI SERVICE**

KÖRKLAR gäller vid köp av ny ADRIA eller KABE husbil på kvarvarande lagerfordon av år 2018, 2019!

KABE

ADRIA

Fritidscenter Trollhättan
Ladugårdsvägen 25
461 70 Trollhättan
0520-21 19 00

Fritidscenter Göteborg
Tagenevägen 37
425 37 Hisings Kärra
031-57 00 60

Fritidscenter Falkenberg
Vinbergsvägen 2
311 50 Falkenberg
0346-45 05 01

Fritidscenter Malmö
Testvägen 5
232 37 Artöv
040-43 60 30

FRITIDSCENTER.SE
HUSVAGN HUSBIL

Täta konstruktioner med kvarbliven byggfukt är ett problem i dagens hus.

Vad är det egentligen som präglar den tid vi lever i idag? När det gäller hus lånar vi friskt från gamla stilar, försöker bygga energisnålt och miljösamt. Beräknad energibesparing uppnås dock sällan i verkligheten. Platta på mark är den vanligaste konstruktionen och dagens plattor förväntas ha en lång hållbarhet.

Vissa hus byggs med kryppgrund, med ef-

BYGGFEL ÅR 2000 OCH FRAMÅT

fektiva åtgärder mot fukt som standard. En del passivhus byggs dvs med stora glasytor, extremt tjock isolering och luftvärme.

Ett vanligt problem med nyare hus är byggfukt, alltså fukt som blir kvar i huset efter byggnationen. Fukt finns i vissa material, såsom trä, men det kan också ta flera månader innan en betongplatta torkar ner till säkra nivåer.

Idag bygger man dessutom året runt, till skillnad från tidigare då man byggde under de torra månaderna på året. Det är inte alla byggare som skyddar bygget ordentligt mot nederbörd, samtidigt som man bygger täta konstruktioner.

Om fukt byggs in, har den ingenstans att ta vägen, och mögel blir en oundviklig följd.

VÄGGVENTILERNA (UTELUFTSDONEN) kan öppnas och stängas. Ibland kommer det in för mycket kall luft i huset vid blåsigt väder, och de boende stänger till ventilerna och förlorar den viktiga ventilationen, då kommer de väl-isolerade husen snabbt att få ett dåligt klimat med fuktproblem som effekt

Mekanisk frånlufts- / tilluftsventilation förekommer också, och då kontrolleras även luftflödet in i huset, så att man alltid får lagom

mycket oavsett väder. Riskerna med FTX-ventilation och luftvärme är förorenad tilluft pga smutsiga kanaler och små energibesparingar till hög kostnad.

Tidigare giftiga material har i stor utsträckning förbjudits. Samtidigt används många nya material, exempelvis de eftersträvar underhållsfria. Kanske kommer vi i framtiden inse att några av dessa material har skadliga effekter, som man idag inte är medveten om?

BEHÖVER NI HJÄLP MED VATTEN- AVLOPPSFRÅGOR?

- **UNDERHÅLLSPLAN** för VA- anläggningen
- Har Ni problem med översvämningar eller behöver ni en **RISKANALYS?**
- Utdömt **ENSKILT AVLOPP?** Vi gör underlaget till en godkänd avloppsanläggning.

AVAK

Rådgivande konsult
inom vatten och avloppsprojektering

Anders VA Konsult
tel. 070-33 40 187

info@avak.se

www.AVAK.se

RADON

Dricker du ohälsosamt radioaktivt vatten?

Radonett är Europas mest sålda och effektiva radonavskiljare.

RADONETT

- reningsgrad av radon 97-99,9%
- tar bort svavelväte
- höjer pH-värdet till ca 7,5

Ring 0248-102 78 så hjälper vi dig

Radonett • info@radonett.com • www.radonett.com

Fabriksförsäljning

**VAPENSKÅP
OCH SÄKERHETSSKÅP**

Unisafe
Rättvik

www.unisafe.nu

Hällebergsväg 46, Rättvik • 0248-107 04

Spruta din vind med Paroc Lösull!

Sprutad Paroc Lösull behåller värmen i huset och ägarens pengar i fickan. Kontakta oss för information om vårt erbjudande med lösullen sprutad på plats.

www.hogsboverken.se

HÖGSBOVERKEN ISOLERING AB

– Auktoriserad entreprenör för Paroc lösull –

Gunnarvägen 4A, 437 21 LINDOME

Tel 031-27 08 87, 031-94 83 89

Insulate for life

Mobil: Carl Ahlgren 0705-85 78 09, Anders 0709-30 05 55

**Hylla och
nockdekoration
på köpet**

Gäller Green Room
t.o.m. 30 april 2020

Green Room Wall 9,9-23,9 m²

Från 47 900:- **Mervärde upp till 5 390:-**

Willab Garden®

Skapar rum i trädgården

växthus • uterum • pooler • www.willabgarden.se

Vi återupplivar ditt tak och din fasad

År ut och år in utsätts våra tak för stora påfrestningar av väder, vind och miljöpåverkan.

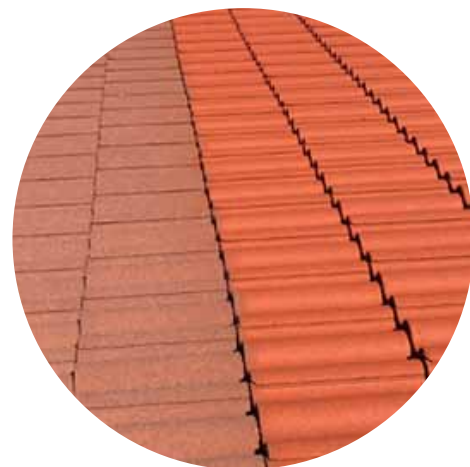
Vi är proffs på det vi gör och när du anlitar oss kan du lita dig tillbaka i vetskapen om att du anlitat riktiga takspecialister.

Våren och sommaren kommer fort och det är dags för alla fastighetsägare att se över sina tak och fasader.

Istället för att göra det kostsamma valet att byta ditt tak, varför inte göra en takrenovering som förlänger livslängden på ditt tak med upp till 20 år!!

Kontakta oss idag för en kostnadsfri besiktning utav er fastighet.

Just nu erbjuder vi 20% rabatt!

Taktvättarna i Sverige AB

031-757 28 08 | info@tvattarna.se | www.tvattarna.se